

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK NTC-VO

NTC DE NEDERLANDSE SCHOOL STOCKHOLM

School : NTC-VO De Nederlandse school Stockholm
Plaats : Stockholm, Zweden
BRIN-nummer : 29XA

Datum schoolbezoek : 22, 23 en 24 mei 2017
Datum vaststelling : 29 juni 2017

Inhoud

- 1 Inleiding 5
- 2 Kwaliteitsprofiel 7
- 3 Beschouwing 11
- 4 Vervolg van het toezicht 15

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs bezocht NTC-VO De Nederlandse School in Stockholm, Zweden in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011. Bij dit kwaliteitsonderzoek doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit de zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Doorgaans is dit alleen bij onafhankelijk onderzoek door derden het geval.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben. Het betreft onder andere de uitslagen van een recente ouderenquête. De inspectie heeft de informatie uit deze documenten bij de oordeelsvorming betrokken.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- Analyse van, indien beschikbaar, documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd;
- Schoolbezoek, waarbij in de klassen VO1 en VO2 de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal;
- Gesprekken met de coördinatoren over de kwaliteit van de indicatoren;
- Gesprekken met het bestuur, leerlingen, leraren en ouders.

Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met het bestuur en de coördinatoren.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 geeft de inspectie een beschouwing over de geconstateerde kwaliteit in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken. In de rapporten vanaf schooljaar 2013-2014 is hierin voor iedere bezochte ntc-school apart informatie opgenomen over de aanpak en de gevolgen van de bezuinigingen op het Nederlands onderwijs in het buitenland vanaf januari 2014.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 Kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De met een * gemarkeerde indicatoren zijn bepalend voor de vaststelling van het vervolgtoezicht.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.

	1	2	3	4	5
1.1 * De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht. .			•		
1.2 * De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding.			•		

Kwaliteitsaspect 2: De aangeboden leerinhouden zijn gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen en de voorbereiding op vervolgonderwijs of arbeidsmarkt en samenleving.

	1	2	3	4
2.1 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de onderbouw voldoen aan de kerndoelen			•	
2.2 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de bovenbouw zijn dekkend voor de examenprogramma's.			•	
2.3 De school met taalzwakke leerlingen heeft een aanbod aan leerinhouden dat past bij de talige onderwijsbehoeften van deze leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 3: De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

	1	2	3	4
3.1 De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.				•
3.2 Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.			•	
3.3 De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	

Kwaliteitsaspect 4: Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.

	1	2	3	4
4.1 Ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.				•
4.2 De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.				•
4.3 Het personeel voelt zich aantoonbaar veilig op school.				•
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Kwaliteitsaspect 5: De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken

	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Kwaliteitsaspect 6: De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

	1	2	3	4
6.1 De aangeboden leerinhouden maken afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			•	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 7: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen			•	
7.3 De school gebruikt informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.

	1	2	3	4
8.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school tijdig de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.2 * De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.3 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitsaspect 9: De school zorgt systematisch voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.				•
9.6 De school waarborgt de kwaliteit van de examens en van andere toetsinstrumenten.			•	
9.7 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Naleving

	ja	nee
N1b In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N2b In het schoolplan is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima.	•	

3 Beschouwing

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het voortgezet onderwijs op NTC-VO De Nederlandse School in Stockholm, Zweden en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken. Dit rapport beschrijft het voortgezet onderwijs, over het primair onderwijs brengt de inspectie een afzonderlijk rapport uit. Voor een goed begrip wordt eerst de uitgangssituatie beschreven.

Uitgangssituatie

De Nederlandse School in Stockholm biedt vanaf 1997 onderwijs in de Nederlandse taal en cultuur (ntc) aan op het niveau van het primair en het voortgezet onderwijs. De school telt momenteel 85 leerlingen, waarvan 20 leerlingen in het voortgezet onderwijs. Het leerlingenaantal is de laatste jaren licht gegroeid. De leerlingen krijgen na schooltijd les van twee leraren die beide bevoegd zijn. Eén van deze twee leraren is tevens coördinator. Dat betekent dat zij de dagelijkse (onderwijskundige en organisatorische) gang van zaken op de school coördineert. De lessen worden verzorgd op de British International School of Stockholm (BISS), de school beschikt hier niet over eigen lokalen maar kan wel van veel voorzieningen - waaronder digiborden en een internetaansluiting - gebruik maken.

De leerlingen op Nederlandse School Stockholm volgen dagonderwijs op een internationale school of een Zweedse school. De Nederlandse school in Stockholm geeft les aan zogenaamde R1- (zelfde niveau als leeftijdsgenoten in Nederland) en R2- leerlingen (maximale achterstand van twee jaar). Voor ruim de helft van de leerlingen is Nederlands de eerste taal, voor de overige leerlingen is Nederlands de tweede taal. Deze leerlingen zitten door elkaar in de groepen, hierdoor zijn er soms grote verschillen in het niveau van de beheersing van de Nederlandse taal binnen een groep. Het bestuur bestaat uit vijf personen en is de laatste jaren vrij stabiel. Het bestuur evalueert - samen met de twee coördinatoren - het gevoerde beleid en bepaalt op basis hiervan welke acties ten behoeve van de verbetering van de onderwijskwaliteit er worden ingezet. Daarnaast houdt het bestuur zich onder andere bezig met de public relations, financiën en bemensing van de school.

In het gesprek met de Nederlandse ambassadeur benadrukte zij het belang van het ntc-onderwijs en zegde alle steun toe.

Aanpak en gevolgen bezuinigingen

Om het stopzetten van de subsidie op te vangen heeft de school de afgelopen jaren de ouderbijdrage verhoogd en gaat dit komend jaar opnieuw doen. De school hanteert hierbij verschillende tarieven, een hoog tarief voor ouders van wie de werkgever betaalt en een lager tarief voor ouders die het privé betalen. Daarnaast onderzoekt één van de bestuursleden de mogelijkheden tot fundraising en sponsoring. Door dit alles draait de school nu vrijwel kostendekkend. De school constateert echter ook dat het aantal ouders van wie de werkgever betaalt de laatste jaren afneemt en verwacht dat deze trend zich zal doorzetten, dit heeft uiteraard gevolgen voor de begroting. De school heeft

momenteel nog een flinke financiële buffer om dit op te vangen, maar deze buffer is ook bedoeld voor andere onvoorziene omstandigheden zoals bijvoorbeeld grote wijzigingen in het leerlingenaantal.

Algemeen beeld

De Nederlandse School Stockholm levert over het geheel genomen onderwijs van voldoende tot goede kwaliteit. Alle indicatoren zijn tenminste als voldoende beoordeeld. De betrokkenheid en het enthousiasme van zowel het bestuur als de leraren dragen bij aan de kwaliteit van de school. De lessen kenmerken zich door een prettige sfeer, hoge ambities, een duidelijke uitleg en gestructureerde aanpak van de leraren en een actieve leerhouding van de leerlingen. Het bestuur heeft een systeem van kwaliteitszorg ingericht waarbij gebruik wordt gemaakt van onder andere zelfevaluatie en een ouderenquête. Hieraan koppelt de school vervolgens planmatig en doelgericht verschillende verbeteracties. De leerlingen en ouders met wie de inspectie gesproken heeft geven aan heel tevreden te zijn over de Nederlandse lessen.

Toelichting

Opbrengsten

De inspectie beoordeelt de opbrengsten aan de hand van de examenresultaten en op basis van een goede doorstroom en geringe vertraging gedurende de schoolloopbaan.

De Nederlandse School Stockholm geeft lessen aan de eerste vier klassen van het voortgezet onderwijs en werkt met de leerlingen gericht toe naar het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT). De examenresultaten, beoordeeld aan de hand van de laatste drie jaren, zijn van voldoende niveau. Hoewel er sprake is van geringe aantallen leerlingen per jaar, laten de resultaten van de afgelopen jaren zien dat alle leerlingen het NTC-Nederlands onderwijs succesvol afsluiten.

Onderwijspraktijk

Voor het aanbod geldt dat dit voldoet aan de kerndoelen en gericht toewerkt naar het CNaVT. De school heeft voldoende onderwijs gepland, zij realiseert gemiddeld 120 uur contacttijd op jaarbasis. De VO-leerlingen krijgen tweeënhalf uur per week les op de woensdagmiddag, daarnaast organiseert de school nog een aantal cultuurdagen. Verder krijgen de leerlingen wekelijks huiswerk. Er is weinig sprake van verzuim en bij ziekte van leraren kan de school een beroep doen op een van de andere collega's zodat er geen lesuitval is.

Uit het gesprek dat de inspectie met enkele ouders voerde komt naar voren dat zij veel waardering hebben voor de school, vooral voor de inzet en het enthousiasme van de leraren en het bestuur. Ook vinden de ouders de cultuurdagen een belangrijk onderdeel van het onderwijs, enerzijds omdat hun kinderen zo voeling blijven houden met de Nederlandse en Vlaamse cultuur, anderzijds vanwege het verbindende effect tussen Nederlandstalige kinderen onderling. De ouders voelen zich betrokken bij het onderwijs aan hun kinderen en zijn tevreden over de wijze waarop zij op de hoogte worden gehouden van de vordering van hun kinderen en algemene schoolzaken.

Door de respectvolle pedagogische aanpak van de leraren verlopen de lessen in een prettige en veilige sfeer. Hierdoor heerst er een aangenaam werkklimaat waarin de leerlingen de focus op het leren kunnen richten. De lessen zijn goed voorbereid en kenmerken zich door een duidelijke uitleg, een vlot tempo, een gestructureerde taakgerichte aanpak van de leraren en een actieve leerhouding

van de meeste leerlingen. Tijdens de lessen is zichtbaar dat de leraren een duidelijke focus hebben op de ontwikkeling van woordenschat en mondelinge taal. Een schoolbrede, effectieve woordenschatdidaktiek ontbreekt echter nog. Over het algemeen krijgen de leerlingen op hen afgestemde leerinhouden, instructie en verwerking. Het primaire proces van leren en lesgeven is - mede door de kleine groepen - nauw verweven met de individuele zorg die sommige leerlingen nodig hebben.

De leraren houden met behulp van methodeonafhankelijke en methodegebonden toetsen, observaties, analyse van huiswerk en leerlingenwerk zicht op de cognitieve ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gebruiken deze informatie om hun onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De leraren kunnen de vooruitgang op de toetsen per leerling (de zogenaamde leerwinst) nog scherper analyseren om vervolgens op basis van deze analyse concrete en ambitieuze doelen per leerling te formuleren. Deze doelen kunnen vervolgens gekoppeld worden aan de langetermijndoelen zoals die met de ouders en de leerlingen besproken zijn.

Kwaliteitszorg

De school evalueert jaarlijks de kwaliteit van haar onderwijs, onder meer door gebruik te maken van zelfevaluatie, door het afnemen van een ouderenquête en door het voeren van functioneringsgesprekken met de leraren. Op basis hiervan worden verbeterpunten geformuleerd en opgenomen in het schoolplan. Het team bespreekt jaarlijks de resultaten van de leerlingen en koppelt ook hier - indien nodig - verbeteracties aan. De coördinatoren hebben frequent overleg met het bestuur, de leerresultaten komen in deze overleggen regelmatig aan bod.

De leraren professionaliseren zich door onder andere per toerbeurt deel te nemen aan de jaarlijkse bijscholing van de Stichting NOB en door regelmatig gebruik te maken van de ondersteuning die zij bieden. Door dit alles werkt de school planmatig aan verbetering van haar onderwijs. Zoals op veel ntc-scholen zijn er regelmatig wisselingen op de school, zowel van de leerlingen als van de leraren en het bestuur. Hierdoor vindt de school het belangrijk gemaakte afspraken te borgen. Hiervoor heeft de school voor de leraren een uitgebreid en praktisch inwerkprotocol opgesteld, waarin onder andere gemaakte afspraken en praktische informatie zijn opgenomen. Verder heeft het bestuur alle relevante kwaliteitsdocumenten digitaal verzameld en zijn deze gemakkelijk overdraagbaar. Om de borging van ingezette verbeteringen te verstevigen heeft de school behoefte aan collegiale consultatie, vanwege de personele bezetting is dit momenteel nog niet mogelijk.

4 Vervolg van het toezicht

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook de naleving van een aantal wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan onderzocht, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Op basis hiervan concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek. In de tussenliggende periode kan de school in de steekproef vallen van de jaarlijkse bevraging van de examenresultaten.

